

Programma Regeldruk Bedrijven 2011 - 2015

Inleiding

Dit kabinet wil meer ruimte voor ondernemers om te ondernemen en te groeien. Onderscheidend zijn op de wereldmarkt. Profiteren van de aantrekkende wereldhandel. Benutten van groeikansen in opkomende markten. Duurzame economische groei bereiken en kiezen voor topsectoren.

De bedrijfslevenbrief zet uiteen hoe we samen met bedrijven en wetenschappers de Nederlandse sectoren aan de wereldtop kunnen houden of brengen. Essentieel onderdeel van die bedrijfslevenbrief is het aanpakken van belemmerende regels. Deze notitie beschrijft de aanpak van dit kabinet om de regeldruk terug te dringen en vormt daarmee een uitwerking van een deel van de bedrijfslevenbrief. In deze uitwerking wordt ook aandacht besteed aan de inspectievakantie.

De aanpak om de regeldruk terug te dringen is deels gebaseerd op adviezen van de commissie Regeldruk Bedrijven (onder leiding van dhr. Wientjes) en Actal. Een samenvatting van deze adviezen is terug te vinden in een bijlage bij deze notitie.

De notitie bestaat uit 3 hoofdstukken.

Hoofdstuk 1 beschrijft de hoofdlijnen het Programma Regeldruk Bedrijven.

Hoofdstuk 2 beschrijft de omvorming van Actal.

Hoofdstuk 3 beschrijft de samenhang tussen het Programma Regeldruk Bedrijfsleven en beleid op Europees en regionaal niveau.

1. Hoofdlijnen Programma Regeldruk Bedrijven

Met betrekking tot de administratieve lasten voor bedrijven is in het regeerakkoord een kwantitatieve doelstelling geformuleerd: tot en met 2012 netto 10% lastenreductie, in de periode daarna netto 5% per jaar.

Regeldruk gaat echter verder dan alleen administratieve lasten. De commissie Regeldruk Bedrijven is hier duidelijk over: bedrijven zien ook nalevingskosten, gebrekkige dienstverlening en toezichtlasten als 'regellasten'. Het Programma Regeldruk Bedrijven pakt daarom niet alleen de administratieve lasten aan. Het kabinet wil zeker stellen dat de door het bedrijfsleven 'gevoelde' regeldruk afneemt.

De aanpak om bovenstaande doelen te halen kan worden opgedeeld in vier elkaar deels overlappende en aanvullende onderdelen:

- A. kwantitatieve doelstellingen;
- B. voorkomen van nieuwe regeldruk;
- C. verbeteren van de dienstverlening;
- D. vertrouwen en toezicht.

A. Kwantitatieve doelstellingen

Regeldruk kost het bedrijfsleven geld. Bedrijven moeten als gevolg van regelgeving en toezicht voldoen aan informatieverplichtingen en inhoudelijke verplichtingen. Deze leiden tot respectievelijk administratieve lasten en inhoudelijke nalevingskosten. Voor het verminderen van regeldruk zijn kwantitatieve targets op deze lasten essentieel.

De administratieve lasten worden voor bedrijven in de periode tot en met 2012 met netto 10% verminderd. De stand van de door de rijksoverheid veroorzaakte administratieve lasten bij het aantreden van dit kabinet is berekend op € 7.417 mln (prijsspeil 2011). De berekening is gebaseerd op een nulmeting uit 2007, gecorrigeerd voor reducties en toenames sindsdien. Met het op deze manier bepalen van een beginstand kan een kostbare en tijdsintensieve nieuwe nulmeting worden voorkomen. Een netto reductie van 10% komt derhalve overeen met per saldo een afname van €

742 mln aan administratieve lasten in 2012 (zie tabel 1). Het kabinet wil deze doelstelling bereiken met een aantal reductiemaatregelen, waaronder:

Lonen, Belastingen en Premies

- Het loonstrookje wordt voor zowel werkgever als werknemer eenvoudiger door de komst van één loonbegrip voor loonbelasting/premies volksverzekeringen, premies werknemersverzekeringen en de inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet.
- De aangifte voor de vennootschapsbelasting kan in verkorte of vereenvoudigde vorm worden gedaan.
- De winstaangifte inkomstenbelasting kan in verkorte of vereenvoudigde vorm worden gedaan.

Starten bedrijf

- De rechtsvorm BV wordt aantrekkelijker gemaakt. Formaliteiten zoals het verplichte minimumkapitaal van € 18.000 en de verplichte bankverklaring vervallen.
- Er wordt meer flexibiliteit geboden aan BV's: aandeelhouders kunnen een eigen bestuurder benoemen en krijgen meer vrijheid bij het bepalen van stemverhoudingen.
- De verplichte verklaring van geen bezwaar wordt afgeschaft.

Omgeving

- Waar mogelijk worden vergunningsverplichtingen omgezet in algemene regels. Daardoor hoeven minder ondernemers een vergunning aan te vragen. Vanaf begin 2011 geldt dit al voor 3.600 bedrijven.
- De meldplicht voor afvalstoffen uit het publieke domein wordt vereenvoudigd; hierdoor worden meer bedrijven uitgezonderd van de meldplicht en wordt het aantal afvalstromen met een vereenvoudigde meldingsprocedure verder uitgebreid.

Zorg

- Voorschriften voor zorginstellingen over de inrichting van de administratieve organisatie en de uitvoering van de interne controle functie worden afgeschaft.

Toezicht

- De door de rijksinspecties toegezegde en (deels) nog te behalen vermindering van toezichtlasten moet plaatsvinden in de drie vastgestelde domeinen ziekenhuizen, vleesketen en transport.

Tabel 1: grote reducties 2011 en 2012

Maatregel	verwachte reductie 2011 x € 1 mln	verwachte reductie 2012 x € 1 mln
Elektronisch factureren	58,2	
Vereenvoudiging loonheffingen, uniformering loonbegrip		95
Verkorte aangifte vennootschapsbelasting	106,2	
Vereenvoudigde winstaangifte inkomstenbelasting	17,7	144,3
Vereenvoudiging regeling vergoedingen en verstrekkingen	111	
Vereenvoudiging BV recht	51	
Vereenvoudiging Besluit "Melden van bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke stoffen"	21,3	
Activiteitenbesluit 2e fase (modernisering algemene regels)	29,7	
Minimaliseren uitvraag dagloonvaststelling door UWV	13,7	
Vereenvoudiging stelsel Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) in Arbeidsomstandighedenwet	32	32
Afschaffen Kaderregeling AO/IC voor zorginstellingen	32	
Integratie nacalculatie in Jaarverslag		
Maatschappelijke Verantwoording	15,9	
Algemene regels lozingen buiten inrichtingen	8,8	
Europese vereenvoudigingen landbouwregelgeving	12	
Vereenvoudiging voor MKB bij meedingen naar Europees aanbesteden	9,8	15,3
Totaal kleinere reducties	33,7	49
Totaal te verwachten reducties	553	335,6

Vanaf 2013 worden de administratieve lasten voor bedrijven jaarlijks met netto 5% verminderd. Voor de invulling daarvan zal in samenspraak met het bedrijfsleven worden gekeken naar concrete knelpunten in bestaande regelgeving. Het regeerakkoord noemt een aantal terreinen waar de focus op kan worden gericht:

- verdere vereenvoudiging loonheffing: loonsomheffing;
- verlagen van administratieve lasten voor ZZP'ers;
- verminderen van de statistische uitvragen door het CBS;
- opsporen en verwijderen van nationale koppen op Europese natuurregelgeving;
- bundeling en vereenvoudiging wet en regelgeving omgevingsrecht;
- versoberen en moderniseren algemene wet bestuursrecht;
- uitvoeren adviezen van de commissie Fundamentele Verkenning Bouw.

Jaarlijks zullen bovendien domeinen, zoals bijvoorbeeld biobased economy, worden doorgelicht op mogelijkheden voor verlichting van de regeldruk.

In de biobased economy vormt biomassa de basis voor een groot deel van de grondstoffen, materiaal- en energievoorziening. De Biobased economy kan bijdragen aan de economie, werkgelegenheid, klimaat en milieu, waarbij duurzaamheid integraal onderdeel uitmaakt van het beleid. In relatie tot de topgebiedenaanpak is biobased economy een horizontaal thema dat verschillende topgebieden raakt. Hierbij gaat het om de topgebieden chemie, energie, logistiek, tuinbouw en life sciences. Het bedrijfsleven geeft aan dat bestaande patronen en denkrichtingen innovatie en dynamiek soms in de weg staan. Dat geldt bijvoorbeeld voor infrastructuur, maar ook voor regelgeving. De SER Noord-Nederland wijst er bijvoorbeeld op dat veel reststromen volgens de Wet Milieubeheer als afval wordt aangemerkt, waardoor vaak langdurige procedures nodig zijn om reststromen als biomassa voor nuttige producten te mogen verwerken.

In het nieuwe bedrijfslevenbeleid wordt per topgebied een integrale agenda opgesteld met actiepunten ter verbetering van het vestigingsklimaat en het duurzaam concurrentievermogen. Aanpak van belemmerende regels zal een onderdeel zijn van die integrale agenda. De uitvoering van de aanpak van de hieruit volgende regeldrukmaatregelen wordt betrokken bij het programma regeldruk bedrijven.

Bij het verminderen van de regeldruk geldt – net als bij de aanpak voor topgebieden – dat de overheid het niet alleen gaat doen. Bedrijven weten immers zelf veel beter waar belemmeringen liggen. Input van het bedrijfsleven is dus belangrijk voor de vormgeving van het regeldrukprogramma. Zo komt er meer experimenteerruimte voor (groepen) bedrijven om zelf een voorstel te doen voor het afwijken van de gestelde regels, een aanpak gebaseerd op een voorbeeld uit Denemarken. De voorwaarde is dat dit het algemeen belang niet schaadt en dat het niet afwijkt van EU-regelgeving.

Een taakstelling op de administratieve lasten alleen is onvoldoende. Voor een merkbare daling van de regeldruk moet aandacht worden besteed aan de inhoudelijke nalevingskosten. Dit zijn kosten die ondernemers moeten maken om aan de inhoudelijke eisen van de wet te voldoen, zoals bijvoorbeeld het aanbrengen van verplichte roetfilters op vrachtwagens of het vloeiend maken van vloeren vanwege milieubepalingen.

De afgelopen jaren heeft Nederland als eerste land in de wereld een programma opgezet voor de reductie van bestaande nalevingskosten. Daarmee is ervaring opgedaan met de methodologie om nalevingskosten in bestaande regelgeving te meten. Nu we die kosten kunnen meten, kan een kwantitatieve doelstelling worden geformuleerd. Een stap die ook wordt geadviseerd door de Commissie Regeldruk Bedrijven en Actal. Het kabinet introduceert daarom een kader voor nalevingskosten. Uitgangspunt hierbij is dat nalevingskosten van nieuwe regelgeving van dit kabinet binnen deze kabinetsperiode worden gecompenseerd met reducties in bestaande regelgeving. Het kabinet presenteert dit kader met Prinsjesdag.

B. Voorkomen nieuwe regeldruk

Nieuwe regeldruk kan worden voorkomen door bij nieuw beleid en nieuwe wetgeving de ongewenste neveneffecten voor bedrijven mee te wegen bij de besluitvorming. Daartoe moet ieder voorstel zijn voorzien van een bedrijfseffectentoets (BET), maar voor een effectieve aanpak is meer nodig.

Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

De bedrijfseffectentoets is als verplichte toets opgenomen in het Integraal Afwegingskader voor Beleid en Regelgeving (IAK). Momenteel wordt met het IAK geëxperimenteerd in een aantal beleids- en wetgevingstrajecten bij ministeries. In de eerste helft van 2011 neemt het kabinet een beslissing over het al dan niet structureel invoeren van het IAK bij de voorbereiding van beleid en regelgeving.

Met behulp van het IAK kunnen departementen voordat beleid in wetgeving wordt omgezet de verwachte effecten van de beleidsvoornemens op de regeldruk in kaart brengen. Hiermee is het beter mogelijk om vooraf een integrale afweging te maken en achteraf de gemaakte keuzes helder toe te lichten aan alle betrokkenen. Dit reduceert onnodige regeldruk voor burgers, bedrijven en instellingen en leidt tot meer transparantie in het beleids- en wetgevingsproces en een betere afstemming tussen beleid, wetgeving en uitvoering.

Versterking en stroomlijning toetsing

Het kabinet gaat er voor zorgen dat de toetsing eenvoudiger en effectiever wordt. De verschillende onderdelen bij de ministeries die toezien op de uitvoering van de verplichte toetsen (zoals de bedrijfseffectentoets, de milieutoets, de AL-toets etc.) gaan beter samenwerken. Dit kan onder andere door die onderdelen onder één digitaal loket onder te brengen en een informatie-uitwisselingsstelsel op te zetten. Beleid- en wetsvoorstellen met grote effecten voor de samenleving worden tijdens het voorbereidingsproces ook getoetst door een aparte ambtelijke commissie, naar het model van de in sommige landen gebruikelijke Impact Assessment Board. Dit zorgt voor een effectieve toetsing en een vereenvoudiging omdat externe adviesorganen, zoals Actal, zich voortaan kunnen beperken tot systeemtoetsing.

Internetconsultatie

Sinds 24 juni 2009 loopt een tweejarig rijksbreed experiment met internetconsultatie over voorgenomen wetgeving. Op basis van de ervaringen in het experiment neemt het kabinet vóór de zomer van 2011 een beslissing over de vraag of en zo ja hoe internetconsultatie structureel kan worden ingezet bij de departementale voorbereiding van wetgeving.

Tijdelijke werking van wetgeving

Het kabinet gaat beleidsmakers en wetgevingsjuristen stimuleren bij de voorbereiding van beleid en regelgeving vaker te kiezen voor juridische instrumenten die positief kunnen uitwerken op de regeldruk. Hierbij valt te denken aan horizonbepalingen, experimenteerbepalingen, evaluatiebepalingen en andere vormen van tijdelijke werking van wet- en regelgeving. De informatie in het IAK over deze mogelijkheden ondersteunt hen daarbij.

C. Verbeteren van de dienstverlening van de overheid aan bedrijven

De dienstverlening van de overheid is een belangrijke factor bij de door bedrijven ervaren regeldruk. Langdurige besluitvormingsprocessen, overschrijden van termijnen, klantvriendelijke houding, tegenstrijdige signalen, versnipperde of onvolledige informatievoorziening en onduidelijke procedures leiden tot irritaties en jagen bedrijven op kosten.

ICT

Het kabinet gaat er voor zorgen dat de beschikbaarheid en toegankelijkheid van digitale voorzieningen voor bedrijven wordt verbeterd. De afgelopen jaren is gebleken dat de daadwerkelijke en ervaren regeldruk aanzienlijk verminderd kan worden door de inzet van ICT bij de dienstverlening door de overheid. Met behulp van ICT kunnen aanvragen van bedrijven bij de overheid sneller worden verwerkt en kunnen bedrijven gedurende de doorlooptijd beter op de

hoogte worden gehouden van de status van hun verzoek. Voor ondernemers heeft dit als voordeel dat men bijvoorbeeld directe toegang kan krijgen tot alle voor hen relevante informatie en voortgang van vergunningaanvragen, dat men informatie maar éénmaal hoeft aan te leveren aan de overheid en dat de ondernemer zijn vergunningen via internet kan aanvragen op het moment dat het uitkomt, ook buiten kantooruren.

Elektronisch ondernemingsdossier

Het elektronisch ondernemingsdossier is een voorbeeld van lagere regeldruk door het slim toepassen van ICT. Uitgangspunt van het ondernemingsdossier is dat bedrijven informatie waarom gevraagd wordt, bijvoorbeeld in het kader van vergunningverlening of toezicht, eenmalig digitaal opslaan in een dossier en klaarzetten voor andere overheden die deze gegevens ook nodig hebben. Op deze manier kan informatie makkelijk worden hergebruikt. Daarnaast kan een fysieke inspectie op locatie worden vervangen door een digitale inspectie. De brancheorganisaties van de horeca, recreatie, kinderopvang en rubber- en kunststofindustrie hebben aangegeven koploper te willen zijn bij de invoering van een elektronisch ondernemingsdossier.

Antwoord voor Bedrijven/ Ondernemersplein

Om te komen tot één loket voor ondernemers worden het ondernemersplein en Antwoord voor bedrijven op een voor ondernemers functionele manier gekoppeld.

Makkelijker en eenduidig rapporteren

Om de administratieve last van verplichte rapportages zoals belastingaangiften en jaarrekeningen aan de overheid te verminderen, loopt het programma Standard Business Reporting (SBR). Uitgangspunt is het eenduidig definiëren en vastleggen van alle voor de rapportages benodigde gegevens in de administratie van bedrijven. Hierdoor worden gegevens hergebruikt en wordt het mogelijk om alle rapportages snel en elektronisch aan te leveren. Ook het standaardiseren van de wijze van aanleveren zorgt voor vermindering van de lastendruk. Naast de overheden zijn fiscale dienstverleners, ontwikkelaars van software voor bedrijfsadministraties, accountants en andere dienstverleners betrokken. Ook de drie grootbanken nemen deel en kunnen kredietrapportages via SBR ontvangen. Het aantal rapportages dat via SBR kan worden aangeleverd wordt steeds verder uitgebreid.

Bewijs van Goede Dienst

De belangrijkste overheidsdienstverleners (gemeenten, provincies, belastingdienst) worden gestimuleerd hun dienstverlening te verbeteren met het bewijs van goede dienst.

Om de dienstverlening te verbeteren is het Normenkader voor Bedrijven ontwikkeld. Dat kader is gebaseerd op de tien belangrijkste landelijke ondernemerswensen, vertaald naar tien meetbare normen. Deze organisaties krijgen een certificaat 'Bewijs van Goede Dienst' als zij hun dienstverlening aan ondernemers hebben doorgelicht met het Normenkader voor Bedrijven en een verbeterplan met concrete verbeteracties hebben vastgesteld. Inmiddels hebben 51 gemeenten een Bewijs van Goede Dienst. Het kabinet wil dat een veel groter aantal gemeenten een Bewijs van Goede Dienst heeft, waaronder alle grote gemeenten.

Regionale uitvoeringsdiensten

Het kabinet gaat er voor zorgen dat taken van decentrale overheden op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van het omgevingsrecht worden belegd in regionale uitvoeringsdiensten. Dit is al eerder afgesproken tussen het IPO, de VNG en de Rijksoverheid. De verhoging van de professionaliteit van de vergunningverleners en toezichthouders en de grotere uniformiteit bij de toepassing van het omgevingsrecht die hiermee bereikt worden, zorgen voor minder regeldruk voor bedrijven.

Automatische vergunningverlening

De Lex Silencio Positivo (LSP) zorgt er voor dat ondernemers niet onnodig lang hoeven te wachten op een antwoord van de overheid. Het kabinet vindt de Lex Silencio Positivo een heel nuttig instrument, maar onderkent dat LSP niet in alle gevallen wenselijk of mogelijk is. Bijvoorbeeld als Europese regelgeving of internationale verdragen hieraan in de weg staan of als de inzet van een LSP een te groot maatschappelijk risico oplevert.

Er ligt een verzamelwet LSP voor behandeling bij de Tweede Kamer (Kamerstukken II 2009 – 2010, 32 454, nr. 1-3). Samen met de andere initiatieven op dit gebied en de vergunningstelsels waarvoor eerder al een LSP is ingevoerd zijn er na inwerkingtreding van dit wetsvoorstel in totaal 113 vergunningstelsels met LSP. Het kabinet streeft er naar om dit aantal te vergroten.

Vaste Verandermomenten voor nieuwe wet- en regelgeving

Sinds 1 januari 2010 moeten alle wetten en algemene maatregelen van bestuur waarvan de voorbereiding is gestart na 1 januari 2010 in werking treden op een vaste inwerkingtredingsdatum, te weten 1 januari of 1 juli (Kamerstukken II, 2009 – 2010, 29 515, nr. 309). Voor nieuwe ministeriële regelingen gelden vier mogelijke vaste data: 1 januari, 1 april, 1 juli of 1 oktober. Daarnaast wordt bij alle regelingen een minimale invoeringstermijn van twee maanden gehanteerd, zodat men zich tijdig kan voorbereiden op nieuwe regelgeving.

Afwijking van de vaste inwerkingtredingsdata of de invoeringstermijn is mogelijk met een goed onderbouwd beroep op een van de uitzonderingsgronden:

- hoge c.q. buitensporige private of publieke voor- of nadelen van vertraging of vervroeging van de inwerkingtreding
- spoed- en noodregelgeving
- reparatieregelgeving
- Europese of internationale regelgeving

Steeds meer regelgeving zal op een zeer beperkt aantal data per jaar in werking treden met een minimale invoeringstermijn, waardoor de effecten van vaste verandermomenten (VVM) steeds merkbaarder worden voor bedrijven, burgers en instellingen. De toepassing van VVM wordt gemonitord en in 2012 geëvalueerd.

D. Vertrouwen en toezicht

Dit kabinet wil bedrijven de ruimte geven om te doen waar ze goed in zijn: ondernemen. Het kabinet gaat er hierbij van uit dat bedrijven in staat zijn hun eigen verantwoordelijkheid te nemen. Ondernemers voelen zich wel degelijk verantwoordelijk om risico's in hun bedrijfsvoering te beperken. Dit kabinet gaat meer varen op dit welbegrepen eigenbelang, beleid zal meer gebaseerd worden op vertrouwen in plaats van wantrouwen.

Bedrijven die bewezen hebben hun eigen verantwoordelijkheid te nemen, worden beloond met een versoepeling van de verplichtingen vanuit de uitvoeringsregels en een vermindering van het aantal inspecties. Deze afspraken worden contractueel vastgelegd. Het kabinet gaat, mede naar aanleiding van het advies hierover van de commissie Wientjes ('Vertrouwen en regelgeving' d.d. 2 november 2010) onderzoeken op welke wijze in de domeinen Havenbedrijf Rotterdam, Chemie en Horeca de vertrouwensbenadering verder uitgewerkt kan worden.

Ook worden de wettelijke registratie- en verantwoordingsverplichtingen van bedrijven tegen het licht gehouden. Een eerste inventarisatie daarvan binnen de domeinen van de ziekenhuizen, de supermarkten en de bouw laat zien dat informatie die door het toezicht hooguit indirect wordt benut ook langs andere wegen al bij de overheid bekend is (onderzoek RVV, september 2010).

Inspectievakantie

De inspectievakantie sluit aan op de vertrouwensbenadering waarbij de overheid een stapje terug doet bij bedrijven die hun verantwoordelijkheid voor het naleven van regels kunnen en willen nemen. Dat betekent dat bedrijven die consequent goed naleefgedrag laten zien en het vertrouwen van de overheid verdienen de toezichthouders minder vaak over de vloer krijgen. De toezichtcapaciteit die hiermee vrijkomt kan worden ingezet voor het intensiever aanpakken van overtreders die het met de regels niet zo nauw nemen of bewust regels overtreden.

Het kabinet gaat de inspectievakantie in twee fases invoeren. De inspectievakantie houdt in dat een bedrijf maximaal 2 inspectiebezoeken per jaar krijgt, indien dat bedrijf drie jaar lang goed naleefgedrag heeft laten zien. Het gaat dus om bedrijven waarbij geen grote overtredingen bij

inspectiebezoeken zijn geconstateerd en waar geen (terechte) klachten of signalen over misstanden zijn. Met de invoering van de inspectievakantie geeft het kabinet ook uitvoering aan de motie Elias (295151 nr. 312).

Een bedrijf heeft aantoonbaar goed naleefgedrag tot het moment waarop het tegendeel blijkt. Van de inspectievakantie kunnen worden uitgezonderd:

- bedrijven, waar op grond van nationale en EU wet- en regelgeving (vooralsnog) een hoger aantal inspecties verplicht is gesteld;
- bedrijven in een branche met een (aantoonbaar) verhoogd risico;
- bedrijven die (tijdelijk) intensiever moeten worden geïnspecteerd n.a.v. incidenten of calamiteiten.

Al vanaf 1 januari 2011 bepalen de afzonderlijke rijksinspecties op basis van eigen inspectiegegevens of het naleefgedrag van bedrijven aan de criteria van de inspectievakantie voldoet. De tweede stap is dat de rijksinspecties uiterlijk eind 2011 de inspectievakantie voor gestapeld toezicht door alle rijksinspecties invoeren.

Goede uitwisseling van gegevens tussen de rijksinspecties is hiervoor essentieel. Om die reden heeft de Inspectieraad Inspectieview ontwikkeld. Inspectieview is een voorziening voor digitale gegevensuitwisseling waarmee inspecteurs informatie over inspectieobjecten kunnen raadplegen. Naast de aansluiting op Inspectieview, zullen de rijksinspecties ook met elkaar bindende afspraken maken over het gebruik en interpretatie van de gegevens bij planning, voorbereiding en uitvoering van inspectiebezoeken.

In de derde fase, die parallel loopt aan de invoering van de inspectievakantie door rijksinspecties, gaat het kabinet met de medeoverheden bezien hoe de lokale toezichthouders hun betrokkenheid bij de inspectievakantie kunnen realiseren. In een aantal domeinen, zoals de industrie en de recreatie, wordt het grootste gedeelte van het toezicht immers uitgevoerd door medeoverheden. Doel is om onevenredig gestapeld toezicht tot het verleden te laten behoren. De nadruk ligt daarbij op de domeinen waar zich op grond van de resultaten van de uitvraag van brancheorganisaties de meeste knelpunten bij bedrijven voordoen.

Om klachten van bedrijven over de toepassing van de inspectievakantie te kunnen melden wordt per 1 juli 2011 hiervoor een centraal meldpunt ingericht. Deze klachten worden zo snel mogelijk door de verantwoordelijke toezichthouders afgehandeld.

De informatie van de departementen en de rijksinspecties over de voortgang en de resultaten van de invoering van de inspectievakantie loopt mee in de voortgangsrapportages over de aanpak van regeldruk bedrijven die het kabinet halfjaarlijks aan de Tweede Kamer zal sturen.

2. Omvorming Actal

Op basis van het regeerakkoord zal Actal de huidige taken voor bedrijven en burgers blijven vervullen. Daarnaast zal Actal extern toetsen op basis van concrete klachten van het bedrijfsleven waarbij 'naming and shaming' niet zijn uitgesloten.

Evaluatie Actal

De afgelopen maanden is Actal geëvalueerd. De evaluatie heeft betrekking op de periode 2007 tot medio 2010. Kort samengevat blijkt daaruit het volgende:

- De toetsing van administratieve lasten van voorgenomen regelgeving en de bijdrage aan het beleid op het gebied van het terugdringen van administratieve lasten (de core business van Actal) zijn de sterkste punten van Actal; als zodanig heeft Actal een goede en gezaghebbende positie opgebouwd bij de departementen en daarbuiten;
- De verinnerlijking van het administratieve lasten aspect is bij medewerkers van departementen toegenomen. Actal heeft daaraan een positieve bijdrage geleverd: de inzet van Actal is deskundig, voorspelbaar en consequent geweest;

- De sterke nadruk die Actal legt op de noodzaak van volledige toepassing van de toets op elk dossier, ongeacht aard van de regeling en de mate waarin administratieve lasten in het geding zijn (proportionaliteit), wordt als negatief ervaren;
- De strategische advisering vanuit Actal is onvoldoende van de grond gekomen. Hoewel de inhoudelijke kwaliteit van de adviezen en onderzoeken waardering krijgt, zijn ze in de perceptie van de ontvangers te weinig vernieuwend en missen ze beleidsrelevantie.

Vormgeving nieuwe taak

Meer taken met dezelfde hoeveelheid middelen, zoals het regeerakkoord voorschrijft, houdt in dat de huidige taken efficiënter zullen moeten worden uitgevoerd. De juist afgeronde evaluatie van Actal alsmede de in deze notitie uitgewerkte aanpak van regeldruk bieden voldoende aanknopingspunten om die efficiëntie te bereiken.

De huidige taken van Actal zijn ex ante toetsing van wetsvoorstellen op administratieve lasten en strategische advisering. Vooral de ex ante toetsing is arbeidsintensief, omdat Actal tot nu toe de toetsing op administratieve lasten op ieder nieuw wetsvoorstel nauwgezet uitvoert, ongeacht het gewicht van het voorstel of de mogelijke toename van de regeldruk.

Als de bedrijfseffectentoets consequent wordt toegepast, is die dossiertoetsing niet meer nodig. Actal zou zich dan kunnen beperken tot het steekproefsgewijs nagaan of de toetsing op regellasten door de departementen zelf consequent wordt uitgevoerd en of dit leidt tot een goede verantwoording van de regellasten. Dit is een andere invulling van de huidige taak, maar veel efficiënter. Tevens sluit die invulling aan bij de vertrouwensbenadering: niet alleen in de relatie tussen overheid en bedrijfsleven, maar ook binnen de rijksdienst kan worden samengewerkt op basis van vertrouwen in plaats van wantrouwen.

De strategische adviestaak kan Actal blijven doen. Daarbij zou een betere aansluiting kunnen worden gezocht bij de beleidsactualiteit en de behoeften bij de departementen (punt uit de evaluatie). Qua tijdsbeslag kan de invulling van deze taak worden afgestemd op de capaciteit.

De kabinet ziet de volgende taakomschrijving van Actal voor ogen:

1. Dossiertoets in plaats van systeemtoets: nagaan of de effecttoetsing vooraf van nieuwe regelgeving die de departementen zelf doen goed genoeg werkt;
2. Strategische advisering over vermindering regeldruk waar nodig;
3. Adviseren naar aanleiding van concrete klachten van het bedrijfsleven op dezelfde voet zoals dat nu gebeurt door de commissie Regeldruk Bedrijven.

Bezien zal worden hoe deze nieuwe taak tot uitdrukking kan worden gebracht in de naam en missie van Actal.

3. Samenhang met andere bestuurslagen

Europa

Europese regelgeving heeft een grote invloed op nationale regeldruk, omdat deze vaak mogelijkheden belemmert om de regeldruk op nationale schaal als gevolg van nationale regelgeving terug te dringen. Daarom is het van belang dat bij alle onderdelen van de aanpak van regeldruk terdege rekening wordt gehouden met deze Europese dimensie. In algemene zin wordt ingezet op:

- verbeteren van de voorbereiding van de Nederlandse standpuntbepaling over witboeken, groenboeken en nieuwe Europese richtlijnen en verordeningen via de BNC-procedure;
- verbeteren van de kwaliteit van nieuwe implementatieregelgeving door middel van toepassing van het integraal afwegingskader;
- signaleren van knelpunten –en oplossingen- in bestaande Europese regels, die in Brussel moeten worden geadresseerd (zie de brief met 62 knelpunten die Nederland in 2009 heeft aangeboden aan de Europese Commissie);
- voortzetten van het beleid om nationale koppen op de Europese regelgeving op te sporen, te verwijderen en nieuwe koppen te voorkomen.

Medeoverheden

De bijdrage van medeoverheden aan verminderen van regeldruk is van belang voor de merkbaarheid van de regeldrukaanpak voor bedrijven. Een belangrijk deel van regelgeving wordt immers door medeoverheden uitgevoerd. Gemeenten zijn voor veel bedrijven de overheid waar men zaken mee doet. De gemeentelijke dienstverlening aan ondernemers moet daarom snel, betrouwbaar, transparant en klantgericht zijn. Bovendien moet het beleid van de gemeenten bedrijven niet onnodig in de weg zitten. Gemeenten zijn zelf aan zet om deze doelen te realiseren. Bij bestuurlijke afspraken moeten de VNG en het IPO de stimulerende en aanjagende activiteiten op zich nemen.

Het kabinet gaat de volgende bestuurlijke afspraken realiseren:

- Medeoverheden gaan door met vermindering regeldruk met 5% per jaar. De VNG vermindert de regeldruk door periodiek de modelverordeningen te vereenvoudigen en zo 5% vermindering van de administratieve lasten te realiseren
- Medeoverheden verminderen toezichtlasten. Gemeentelijk en provinciaal toezicht wordt uitgevoerd volgens de kaderstellende visie op toezicht en in samenwerking met rijkstoezichthouders.
- Aansluitend op de generieke verbetering van dienstverlening door overheden zetten overheden specifiek in op het verbeteren van dienstverlening aan bedrijven. Overheden realiseren het 'één loket' zowel via een fysiek kanaal als via het internet. De medeoverheden en rijksuitvoeringsorganisaties implementeren het Normenkader Dienstverlening Bedrijven zodat zij in 2012 het 'Bewijs van Goede Dienst' hebben verkregen.

BIJLAGE

Adviezen Actal en commissie Wientjes

Het adviescollege Actal en de commissie Wientjes hebben adviezen gegeven hoe de aanpak van de regeldrukvermindering in deze kabinetsperiode vorm te geven. Uit deze adviezen blijkt dat beide adviesorganen in grote lijnen dezelfde aanpak voor de vermindering van de regeldruk voorstaan als het kabinet. Veel van hun adviezen zijn dan ook overgenomen bij de uitwerking van het programma.

Advies commissie Wientjes 'Regeldruk in kabinetsbeleid' d.d. 9 januari 2011

Het advies van de commissie Wientjes onderschrijft de visie van het kabinet dat de bestrijding van regeldruk één van de randvoorwaarden is voor een concurrerend en optimaal ondernemersklimaat.

De commissie adviseert onder meer om

- een kwantitatieve doelstelling te handhaven, niet alleen voor de administratieve lasten zoals uit het regeerakkoord voortvloeit maar ook voor de overige aspecten van regeldruk, zoals de nalevingskosten en de lasten van toezicht;
- de kraan dicht te draaien via een effectief beheerssysteem, door middel van de invoering van een volwaardige 'Regulatory Impact Assessment', in Nederland vertaald in het Integraal Afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK);
- door te gaan met de aanpak van bestaande regelgeving, onder meer door de onder het vorige kabinet voorbereide vereenvoudigingen alsnog door te voeren;
- de toezichtslasten te verminderen;
- de elektronische dienstverlening te verbeteren;
- het bedrijfsleven te betrekken.

Actal onderzoek 'vrijheid en verantwoordelijkheid'; november 2010

Actal heeft een inventarisatie gedaan van beleidsvoornemens in het regeerakkoord die gevolgen hebben voor de regeldruk.

Actal constateert dat de vermindering van de regeldruk stevig is verankerd in het regeerakkoord. Daarnaast geeft Actal ook enkele adviezen met betrekking tot de aanpak van de vermindering van regeldruk. De meest in het oog lopende zijn het advies om bij de uitwerking van de ambitie uit het regeerakkoord afspraken te maken over de nullijn, ofwel plafonds voor regeldruk, en het advies om een ex ante regeldruktoets in te voeren die de gevolgen van wetten en regels kwantitatief in beeld brengt.